

Er ref/dnr: KN2025/01872

Vårt dnr: 2025/0112

Cecilia Ångström
Klimat- och
näringslivsdepartementet
Miljöprövningsenheten

Stockholm 15 december 2025

Yttrande över promemorian Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten.

Sammanfattning

- Naturskyddsföreningen avstyrker förslaget om att tillåta etablering av kärntekniska anläggningar i fler kustområden, särskilt i obrutna kustområden, eftersom det öppnar för exploatering av viktiga naturområden utan att behovet finns för det.
- Naturskyddsföreningen anser att promemorian bygger på ofullständiga och ogrundade påståenden.
- Naturskyddsföreningen anser att förslag om ett försvagat naturskydd som motiveras med klimatomställningen, egentligen understryker behovet av ett större fokus på hur energianvändningen kan minska – i linje med Energieffektiviseringsdirektivet, inklusive principen om energieffektivisering först.

Specifika synpunkter

Regeringen föreslår att förbud mot kärntekniska anläggningar vid obrutna och högexploaterade kustområdena hävs. Naturskyddsföreningen gör sedan tidigare bedömningen att nya kärnkraftreaktorer inte behöver byggas i Sverige.¹ Detta är, förutom behovet av att skydda viktiga naturvärden, en grund till varför Föreningen avvisar förslaget att förbudet hävs.

¹ Naturskyddsföreningen [Yttrande över Finansiering och riskdelning vid investeringar i ny kärnkraft](#) (2024)

Föreningen vill påminna om att Naturskyddsföreningen även var kritisk när en liknande lättnad – som nu föreslås för kärntekniska anläggningar – gjordes för vindkraft 2008.²

Klimatarbetet kan inte ske på bekostnad av naturen

Promemorian inleds med texten ”samhällsutvecklingen medför ständigt nya eller förändrade anspråk på mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt”. Naturskyddsföreningen vill dock erinra om att förlust av biologisk mångfald är ett lika allvarligt hot som klimatkrisen, varför varje nytt anspråkstagande måste övervägas noga. En av de allra viktigaste grundorsakerna till naturkrisen är exploatering av ekosystemen.³ Naturskyddsföreningen menar därför att det är angeläget att klimat- och naturkrisen hanteras integrerat, istället för att ställas mot varandra.

Naturskyddsföreningen välkomnar insikten att en klimatomställning behöver ske. Naturskyddsföreningen gör, tillsammans med en rad experter, bedömningen att ny kärnkraft inte alls är nödvändig för klimatomställningen i Sverige.^{1 4 5} I promemorians konsekvensanalys listas befogat flera negativa konsekvenser av ny kärnkraft – ”långlivat högaktivt avfall”, ”förlust av och påverkan på livsmiljöer för arter med negativa effekter för den biologiska mångfalden” och ”risk för olyckor”. Vad gäller obrutna kust vill föreningen dessutom framhålla att etableringar och skyddsområden runt dessa skulle medföra fragmentering med mycket negativa konsekvenser, inte minst försämrade möjligheter att implementera naturrestaureringsförordningen.

I texten anges att ”Syftet med skyddet för de obrutna kustområdena är att bevara områdenas karaktär. Samtidigt innebär klimatomställningen att det finns ett behov av att bygga ut kärnkraften som inte fanns när förbudet infördes”. Mot bakgrund av ovan angivna skäl beklagar föreningen att lokala naturvärden ställs mot klimatomställningen.

Ofullständiga förslag

Promemorian föreslår specifikt att förbudet mot kärnkraft ska hävas, men bibehåller förbudet mot andra stora industrier som listas i 17 kap. 4 a § 1–11. Att det förbudet kvarstår välkomnar givetvis Naturskyddsföreningen, men det väcker frågor om förslagets syfte och långsiktiga konsekvenser. De skador som förbudet syftar till att undvika är givetvis lika relevanta för kärnkraft som för annan industri. Och promemorians motivering om ”behov av att placera reaktorerna närmare energianvändarna” väcker frågor om vilket detta behov är i de skyddade områdena

² Regeringens proposition [Prövning av vindkraft](#) (2008/09:146)

³ IPBES [Summary for policymakers of the global assessment report on biodiversity and ecosystem services](#) (2019)

⁴ L. Göransson (Chalmers) m.fl. [Tre elsystem som kan möta omställningen av industri- och transportsektorerna](#) (2025)

⁵ Svenska Krafnet ”SF” ”EP” i [Långsiktig marknadsanalys](#) (2024)

och vilka ytterligare regellättnader detta skulle kunna bana väg för. Dessa frågor lämnar promemorian obesvarade.

Ogrundad motivering

I promemorian förekommer dåligt underbyggda påståenden för att motivera utbyggnaden av kärnkraft. Naturskyddsföreningen ifrågasätter följande:

- Att ”nya kärntekniska anläggningar på fler platser i landet kan påskynda minskningen av Sveriges koldioxidutsläpp”. Naturskyddsföreningen har tidigare räknat ut att en satsning på ny kärnkraft tvärtom kan resultera i att utsläppen av koldioxid blir cirka 220 miljoner ton högre jämfört med en fortsatt utbyggnad av förnybar el, vilket motsvarar fem gånger de inhemska utsläppen i Sverige 2023.¹ Regeringen har till vår kännedom inte presenterat några utsläppsberäkningar för sin energipolitik, och vi ifrågasätter därför detta påstående.
- Att ”kärnkraften kan bidra till en kostnadseffektiv produktion av fossilfri el”. Regeringen har själv valt att inte utreda alternativ till den omfattande finansieringsmodellen som utretts av Mats Dillén och nu har lagstiftats⁶. I promemorian saknas hänvisning till källor som stödjer framställande av kärnkraft som kostnadseffektiv. Allt fler studier pekar på höga kostnader för elen som skulle genereras av nya reaktorer – i synnerhet för SMR:er (*Small Modular Reactors*) som Vattenfall avser bygga vid Ringhals. En ny studie kom fram till sådana reaktorer kommer att producera el för 1,6–2,5 kronor per kWh (exkl. kostnader för rivning och omhändertagande av radioaktivt avfall, riskkostnaden för olyckor, mm).⁷

Sammanfattningsvis bör förslaget avvisas. Naturskyddsföreningen anser att förslag om ett försvagat naturskydd som motiveras med klimatomställningen, egentligen påvisar behovet av en kursändring i energipolitiken. Denna måste fokusera på hur energianvändningen kan minska – i linje med principen om energieffektivisering först och andra bestämmelser i Energieffektiviseringsdirektivet, vilket omgäende måste genomföras i svensk lagstiftning. Regeringen bör prioritera energieffektivisering vilket är den mest kostnadseffektiva och miljömässigt hållbara vägen för att nå klimatmålen utan att äventyra biologisk mångfald och försvaga naturskydd.

⁶ Sveriges riksdag [Finansiering och riskdelning vid investeringar i ny kärnkraft](#) (2024/25:150)

⁷ K. Philseo m.fl. [Challenges of small modular reactors: A comprehensive exploration of economic and waste uncertainties associated with U.S. small modular reactor designs](#) (2025)

Detta remissvar har utarbetats av Antoine Baudoin, sakkunnig energi vid rikskansliet, med hjälp av Kristina Östman chef för klimatenheten på Naturskyddsföreningen.

För Naturskyddsföreningen

Stockholm dag som ovan

Karin Lexén
Generalsekreterare

David Kihlberg.
chef för klimat och juridik.